

lesního správce, že se vyváží z lesa nečíslované dříví, dne 14. května 1920 vytýkal témuž, že ho sekiruje z národní zášti a v druhé polovici května 1920 na prvním místě uvedenou předhůzku opakoval. Dle § 493 tr. zák. byl obžalovaný odsouzen do vězení na jeden týden, zostřeného jedním postem, a byla mu dle § 389 tr. ř. uložena náhrada útrat řízení trestního, najmě náhrada 828 K 30 h za právnické zastupování soukromého obžalobce. K odvolání obžalovaného byl rozsudek ten rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu ve Znojmě ze dne 12. ledna 1921 částečně změněn tím způsobem, že obviněný byl v bodu prvním a bodu třetím z obžaloby sprostěn a pouze v bodu druhém byl odsuzující výrok potvrzen. Trest byl obviněnému snižen na 3 dni, ale dle § 389 a 390 odstavec druhý tr. ř. byl odsouzen k náhradě útrat trestního řízení. Tímto rozhodnutím o nákladech byl zákon porušen. Dle § 389 odstavec druhý tr. ř. má soud, vztahovalo-li se řízení k několika trestným činům, pokud lze, z náhrady vyloučiti náklady, které povstaly za příčinou činů, jimiž obviněný nebyl uznán vinným. Dle § 390 odstavec první tr. ř. má soukromý obžalobce nahraditi náklady, které za příčinou jeho žádosti vzešly. V tomto případě byly jednotlivé urážky proneseny při různých příležitostech a jde také o urážky různého způsobu, takže zjištění skutkové povahy ohledně každého jednotlivého činu vyžadovalo zvláštního průvodního řízení. Zejména nabídnutý důkaz pravdy, jenž shledán byl v příčině bodu 1. a 3. za provedený, zvýšil podstatně útraty trestního řízení, jež bylo možno dle § 389 odstavec druhý tr. ř. odloučeně určit a dle § 390 odstavec první tr. ř. náhradu jich nezvítězivšímu soukromému žalobci uložit.

Čís. 459.

**Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).
Peníze nejsou předměty potřeby ve smyslu předpisů o válečné lichvě.**

(Rozh. ze dne 28. května 1921, Kr II 296/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního jako lichevního soudu v Brně ze dne 30. března 1920 a rozsudkem lichevního jako odvolacího soudu zemského v Brně ze dne 5. června 1920 porušen byl zákon v ustanovení § 1 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. rozsudky ty se zrušují a obžalovaný sprostňuje se dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek předražování dle § 20 odstavec první citovaného cís. nařízení.

Důvody:

Rozsudkem okresního jako lichevního soudu v Brně ze dne 30. března 1920 byl obžalovaný odsouzen pro přestupek předražování dle § 20 odstavec první cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 24. července 1919 v Brně za předmět potřeby, totiž cizozemské peníze (rakouské koruny) zřejmě přemrštěnou cenu požadoval, kterýžto rozsudek byl lichevním odvolacím soudem zemského soudu v Brně nálezem ze dne 5. června 1920 potvrzen. Názor, že peníze

(v jakékoliv formě), jsou předměty potřeby, je právně mylný. Ve smyslu § 1 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. jsou předměty potřeby věci movité, které slouží přímo neb nepřímo k ukojení životních potřeb lidí a zvířat domácích. § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n. o soudech lichevních mluví rovněž o činech proti zákonům nebo nařízením vydaným od počátku války k tomu konci, by z á s o b o v á n í o b y v a t e l s t v a b y l o z a b e z p e č e n o a předražování zabráněno. Toto ustanovení, třebaš v době spáchání činu ještě neúčinné, jakož i dříve zmíněné ustanovení cís. nař. z roku 1917 nasvědčují tomu, že pojmu předmětu potřeby neodpovídají takové věci, které neslouží k tomu, by jimi byly uspokojeny potřeby lidí a zvířat domácích, ani věci, které mají význam jen jako prostředky, jimiž se věci, sloužící za předměty potřeby, opatřují. Peníze jakéhokoli druhu jsou dle své podstaty a svého určení vždy jen prostředky, pomocí nichž se provádí sice převod a oběh předmětů potřeby, totiž statků úkojných, ale jimi statky tyto nezanikají ani se nerozmnožují. Pro tuto jejich povahu nelze o nich říci, že náležejí mezi ony věci, které k ukojení dalších potřeb lidských a potřeb zvířat domácích slouží nepřímo, neboť těmito rozuměti dlužno věci takové, které, jsouce, jako stroje, nástroje, suroviny nebo součástky, samy sebou a v původní své podobě nezpůsobilé, sloužiti k ukojení potřeb oněch, slouží přece k výrobě nebo přípravě takových věcí, jimiž se potřeby ty ukájejí přímo. I nauka národohospodářská, která definuje peníze jako statek hospodářský, který obecně slouží za míru směnných hodnot, za měnidlo, platidlo a uchovatele směnných hodnot, potvrzuje správnost názoru, že nelze v penězích spatřovati úkojné statky potřebě lidské sloužící.

Čís. 460.

Není neodvolatelným donucením (§ 2 lit. g) tr. zák.), dopustil-li se pachatel předražování, by odvrátil od sebe a své rodiny nouzi.

(Rozh. ze dne 30. května 1921, Kr I 100/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 11. listopadu 1920, jímž byla obžalovaná podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil rozsudek v odpor vzatý a uznal obžalovanou vinnou dle obžaloby.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje proti rozsudku, sprostujícímu obviněnou z obžaloby pro přečin dle § 11 čís. 4 lich. zák., důvod § 281 č. 9 b) tr. ř. a to právem. Soud lichevní zjistil v rozsudku, že obžalovaná spáchala čin, v němž jsou po stránce objektivní všechny náležitosti přečinu dle § 11 č. 4 lich. zák., sprostuje ji však z obžaloby, poněvadž prý jednala ve stavu neodolatelného donucení dle § 2 písm. g) tr. zák., trestnost vylučujícím, ježto je úplně nemajetná a matka jedenáctileté dcery, jež má levou ruku ochromenu, takže není ku práci způsobilá,